

Motion till riksdagen 2021/22:2327

av **Malin Danielsson (L)**

Kvinnors hälsa efter förlossning och graviditet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka forskningen kring skador som uppkommer i samband med förlossning och graviditeter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning för att undersöka hur ett mer omfattande efterkontrollsprogram för kvinnor som genomgått graviditet och förlossning kan utformas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har ett omfattande program för gravida kvinnor inför förlossningen och svensk förlossningsvård håller hög klass. Däremot saknas ett mer omfattande eftervårdsprogram som fångar upp skador som på sikt kan leda till stora problem. Det saknas även tillräcklig forskning kring skador som uppstår vid graviditet och förlossning och hur dessa ska behandlas och dessutom saknas vissa tillstånd som diagnos i Socialstyrelsens register, vilket gör att det inte finns någon statistik över förekomsten.

Statens beredning för medicinsk och social utvärdering gjorde 2016 en kartläggning av behandlingar av förlossningsskador som uppkommit vid vaginal förlossning. Resultatet visade på att ”ett stort antal av de behandlingar som ges till kvinnor med förlossningsskador inte har vetenskapligt utvärderats i tillförlitliga systematiska översikter.”

Ett sådant området är rektusdiastas. Studier visar att tre av tio kvinnor får problem med rektusdiastas efter graviditeten. Träning hjälper de flesta men inte alla och för en del växer aldrig diastasen ihop och kan leda till stora problem för kvinnan som t ex ryggont, inkontinensproblem eller nedsatt arbetsförmåga. Det är också stora skillnader i landet i fråga om hur man hanterar tillståndet. Statens beredning för medicinsk och

social utvärdering (SBU) har fått i uppdrag att undersöka vilket vetenskapligt stöd det finns för att diagnostisera bland annat rektusdiastas, vilket är bra – men det räcker inte. Föreställningen om att ”det är normalt” gör att många kvinnor inte söker vård för problemen trots att det påverkar deras vardag och fler behandlingsmetoder behöver utarbetas.

Kunskapen och forskningen om skador som orsakas av förlossningar och graviditeter behöver öka. Levatorskador har till exempel varit kända sedan 1940-talet men det är först på senare år som forskning kring skadorna kommit igång och en diagnos föreslagits till Socialstyrelsens register, detta trots att en levatorskada kan vara en av orsakerna till framfall och att framfallsoperationer behöver göras om efter en tid. För att upptäcka levatorskador krävs även en ultraljudsundersökning, vilket inte är standard vid den efterkontroll som kvinnan går på efter förlossningen.

Efterkontroll erbjuds i de flesta fall en tid efter förlossningen och den som har problem kan självklart söka vård. På grund av bristande kunskap om och forskning på området missas dock vissa skador eller avfärdas som ”normala” efter en förlossning. Andra skador som i fallet med levatorskador går inte upptäcka om inte en ultraljudsundersökning görs, vilket inte är standard.

För att fånga upp fler skador, stärka forskningen på området och ge fler kvinnor rätt vård borde efterkontrollsprogrammet byggas ut. Fler undersökningar bör erbjudas, inte bara tillfället en kort tid efter förlossningen utan även senare, för att säkerställa att inga skador missas. Ultraljudsundersökningar bör vara standard. En utredning behöver tillsättas för att undersöka hur ett mer omfattande efterkontrollsprogram för kvinnor som genomgått graviditet och förlossning kan utformas.

Malin Danielsson (L)